

FORTECE NA BAGNACH.
NAJSTARSZE ZAŁOŻENIA OBRONNE PÓŁNOCNEGO PODLASIA

Grodziska, pozostałości dawnych fortec górujących w krajobrazie pogranicza, od dawna rozpałały wyobraźnię badaczy i fascynatów przeszłości. O Wiźnie czy Tykocinie wspominał już Zygmunt Gloger, a wiele następnych pokoleń archeologów z każdym nowym sezonem badań ujawnia kolejne ich tajemnice. Dziś już na stałe wpisały się one w krajobraz kulturowy Podlasia, naszą powszechną świadomość i wyobrażenie okresu średniowiecza na pograniczu mazowiecko-rusko-jaćwieskim. Wiele się jednak zmienia, a postęp technologiczny nieustannie zmusza nas do podejmowania nowych wyzwań i weryfikacji wykreowanego już obrazu przeszłości. Tak było i tym razem, gdy technologia pozwoliła nam ujrzeć to, co w zasadzie niewidoczne, ukryte w gęstych lasach i na bagnach...

Tam czekały na nas dawno zatarte ślady potężnych niegdyś fortyfikacji. Były one jednak ze wszech miar dziwne. Nie przypominały znanych dotychczas grodzisk czy szańców. Nie wspominali o nich średniowieczni kronikarze, brakuje ich też na starych mapach. Miejsca te były już opuszczone kilkanaście wieków wcześniej. Trwały zapomniane przez kolejne tysiąclecia.

Dopiero teraz zaczęliśmy odkrywać ich tajemnice. Z każdym wbiciem łopaty, wiemy coraz więcej. Padają następne pytania. Powoli odsłaniamy nową kartę prahistorii Podlasia, kartę zapisaną w ziemi niemal trzy tysiące lat temu, w epoce złocistego metalu – brązu.

Jakie znaczenie miałyby jednak nasza praca, gdyby jej celem nie było podjęcie próby przedstawienia szerszej publiczności wizji ówczesnych zdarzeń – stworzenie swoistej opowieści o Fortecach na Bagnach i ludziach sprzed tysięcy lat.

Podjęliśmy się tego zadania przygotowując dla Państwa wystawę pt. „Fortece na Bagnach. Najstarsze założenia obronne północnego Podlasia”. Zapraszamy do białostockiego Ratusza – siedziby głównej Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Ekspozycja czynna będzie od 18 czerwca do 18 września 2021 roku.

Adam Wawrusiewicz
Aleksander Piasecki
kuratorzy wystawy